

Bording Vind- og Dampmølle.

Af Bent E. Hansen november 2013

Det var jernbanen der kom i 1877, der var årsag til, at Bording Stationsby blev grundlagt. Trinbrættet og senere bygningen af stationen i 1888 bestemte delvis Bording bys beliggenhed.

Men det var Andelsmejeriets placering i 1888, der bestemte byens centrum og var årsag til at byen udviklede sig.

Jernbanen gav mange transportmuligheder og med mejeriet højnedes landbrugets i forvejen gode udvikling, idet man mere og mere gik fra kornproduktion til at forædle landbrugsvarer så som smør og ost. De forædlede varer transporteredes så til Esbjerg via tog og med skib til England. Bording Andelsmejeri specialiserede sig især i at lave godt smør.

For at skabe gode landbrugsprodukter krævedes flere og bedre foderstoffer. Så efterhånden opstod tanken om en foderstofvirksomhed. En mølle kunne være god.

Det så den i forvejen driftige mejeribestyrer af Bording Andelsmejeri. C S. Christensen. Han var kommet til Bording Andelsmejeri i 1890. På en grund lige over for mejeriet og lige ved siden af det hus han havde ladet bygge til sig selv og sin familie, byggede han en vind- og dampmølle i **1896**. Han var da både mejeribestyrer og møller.

Bording Vind- og Dampmølle. Bygget i 1896. Den lå midt på Borgergade lidt tilbage for Bredgade. Billedet er taget fra Bredgade mod vest. Muren til venstre forrest i billedet gik langs Borgergade og var en del af grunden

hvor Erna Christensen havde broderiforretning. Skorsten blev væltet i 1911, Møllevingerne blæste ned i julen 1924 og møllen væltet i 1951. Muren og de sidste rester af møllebygningerne forsvandt i 1979

Foto fra hjørnet af Bredgade og Borgergade. Billedet er fra 1979. Til venstre ses Maagaards værksted. Muren langs Borgergade til højre er væk. Hvor cyklisten er, er ca. det sted hvor hestevognen holder i billedet af Bording Dampmølle.

I forvejen var der 3 små møller i og omkring Bording. Men Bording Vind- og Dampmølle var større og havde den fordel, at den også kunne male korn i stille vejr. Så når bønderne på egnen så damp stige til vejrs, var de klar over, møllen var i funktion og de kunne fylde deres vogn med korn og køre til mølle og få malet korn.

Mejeribestyrer og møller C. S. Christensen havde god erfaring med damp fra mejeriet, idet smørturbinerne også blev drevet med damp.

Møller C. S. Christensen importerede også en del korn fra andre egne, ja både fra Rusland og Amerika og solgte det forarbejdede varer igen i Bording og omegnsbyerne. En møllekusk blev ansat til at transportere varerne ligesom også jernbanen blev brugt.

Foto af Bredgade i Bording Stationsby set fra øst - fra Nedergård (i dag er det "Long John"). Skorstenen til højre er ved det nye mejeri, der blev bygget 1906. Til venstre Bording Vind- og Dampmølle. Postkortet er fra omkring 1910 før Bredgade blev rettet ud.

C.S. Christensen høstede megen anerkendelse både som mejeribestyrer såvel som møller.

Mange anerkendende beviser prydede hjemmets vægge.

Endnu en god virksomhed var kommet til Bording.

Byen voksede stødt op igennem 1890erne.

Foto fra Bredgade.

Til venstre det første missionshus, Bredgade 26.

I bygningen midt i billedet, Bredgade 22-24, er der kolonial- tekstil- og træhandel.

Svend Zinks ejendom og

Tatol/Tekstilhuset var endnu ikke bygget.

Til højre i billedet ses Bording vind- og dampmølle ved Maagaards smedje. Billedet er fra 1909-1916.

I 1906 byggedes et nyt og større mejeri bag ved det gamle.

Om det var den mere arbejdsbyrde der var årsagen er uvis, i hvert fald solgte C. S. Christensen i **1911** møllen til C. P. Christensen fra Kibæk, som igen i **1915** solgte møllen til Ole Henrik Sørensen.

Sidstnævnte havde haft Bodholt Mølle der lå på hjørnet af hovedvejen og Teglgårdsvej. Ole "Møller," som han blev kaldt, fjernede dampmøllen og skorstenen og byggede i stedet for et pakhus ved siden af møllen.

I **1921** overtog smed Anders Maagaard møllen og drev den med hjælp af en møllesvend.

I julen **1924** blæste møllevingerne af og møllerivirksomheden stoppede og smed Maagaard flyttede sit værksted fra skuret, hvor den senere Tatol (senere tekstilhuset) blev bygget, og indrettede pakhuset til værksted. Selve mølletårnet blev raget ned.

Foto af Anders Maagaards hus. Adressen var Borgergade 1. Billedet er fra omkring 1927.

Smedeværkstedet i pakhuset fungerede indtil Borgergade blev anlagt.

Møllegrunden lå lige midt i hvor Borgergade skulle gå.

Kommunen købte pladsen d. 3. november **1950** og kort efter forsvandt de sidste rester af Bording Vind- og Dampmølle.

Således historien om en af de første virksomheder i Bordings historie.

En historie om en virksomhed, som var med til at sætte skub i byen både hvad angår virksomheder og befolkningsmæssigt.